

Utlåtande 2015:63 RI+IX (Dnr 012-1555/2014)

Instruktion för kommunstyrelsens råd för mänskliga rättigheter

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Instruktionen för kommunstyrelsens råd för mänskliga rättigheter, enligt bilaga 1 till utlåtandet, fastställs.
2. Kommunstyrelsen ska utarbeta metod och tidsplan för nomineringsprocessen och vid behov precisera kriterierna för urval av sakkunniga.
3. Samtliga rådets ledamöter och ersättare har rätt till sammanträdesarvode med de belopp som gäller enligt Stockholms stads regler om arvoden m.m. för kommunala förtroendeuppdrag.
4. Ordföranden har rätt till årsarvode med 5 300 kronor (för år 2015).

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande under förutsättning av fullmäktiges beslut.

1. Stadsledningskontoret ska utarbeta metod och tidsplan för nomineringsprocessen och vid behov precisera kriterierna för urval av sakkunniga.

Föredragande borgarråden Karin Wanngård och Ann-Margarethe Livh anför följande.

Ärendet

Kommunfullmäktige inrättade i och med budget 2015 kommunstyrelsens råd för mänskliga rättigheter. Rådet för mänskliga rättigheter ska vara ett

rådgivande organ och en kunskapsresurs för kommunstyrelsens arbete inom området. Rådet ska vara en resurs för alla stadens verksamheter och samverka med nämnder och bolag. I detta ärende föreslås instruktioner för rådet.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Våra synpunkter

Arbetet med att värna och stärka de mänskliga rättigheterna är en grundläggande uppgift för en stad som vill hålla samman. För att mänskliga rättigheter inte bara ska bli stolta ord utan på allvar få genomslag i stadens alla verksamheter behöver en rad insatser genomföras. Flera sådana insatser har initierats i Stockholms stads budget för 2015 men arbetet måste pågå kontinuerligt. Att staden nu inrättar ett råd för mänskliga rättigheter ska ses som en del av detta arbete.

Rådet ska samordna stadens arbete för mänskliga rättigheter och bevaka hur staden tar ansvar för de internationella konventioner och deklarationer som Sverige har anslutit sig till. Rådet är en resurs för stadens alla verksamheter för att de exempelvis ska kunna utveckla ett jämställt, normkritiskt, antirasistiskt och tillgängligt arbetssätt.

Rådet ska bistå stadens nämnder i frågor om utbildning av medarbetare, förtroendevalda och chefer inom stadens verksamheter och verka för att öka kännedomen om de mänskliga rättigheterna bland stockholmarna. Rådet är också ett forum för dialog mellan civilsamhället och stadens politiker.

Rådets sammansättning består såväl av förtroendevalda ledamöter som särskilt sakkunniga med representanter från exempelvis civilsamhälle och akademi. Avsikten är att ledamöter i rådet ska bidra med erfarenheter och kunskaper inom olika områden.

Vi ser fram emot ett Stockholm där de mänskliga rättigheterna är en självklar del i arbetet, först då kan vi nå målet om ett demokratiskt hållbart Stockholm.

Bilaga

Instruktion för kommunstyrelsens råd för mänskliga rättigheter

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson och Cecilia Brinck (alla M) och borgarrådet Lotta Edholm (FP) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Förslaget till instruktionen för kommunstyrelsens råd för mänskliga rättigheter godkänns delvis.
2. Därutöver anføres följande.

Allt arbete i staden ska bedrivas med respekt för mänskliga rättigheter och arbetet med att motarbeta diskriminerande särbehandling av människor är av största vikt. Inte minst mot bakgrund av en tilltagande antisemitism, antiziganism och uppdelning mellan olika grupper runt om i världen. Dessvärre även i Sverige och Stockholm. Alla olika försök att tysta olika personer och grupper är direkta hot mot ett öppet och demokratiskt samhälle och grundläggande humanistiska värderingar. Ett ständigt och kompromisslöst försvar av det öppna samhället, det fria ordet och de mänskliga fri- och rättigheterna är ytterst väsentligt. Samtidens händelser, med terrordåd riktade mot det öppna samhället, hatbrott och näthat är allvarliga och måste kraftfullt motarbetas av alla anständiga krafter i samhället.

I jämförelse med det förslag som majoriteten drog tillbaka i mars är föreliggande förslag en förbättring. Vi noterar att majoriteten har tagit till sig av vår kritik på flera punkter.

Tillsättningen av de sakkunniga ledamöterna i rådet har gjorts mer transparent genom att kandidater nomineras av utomstående organisationer och institutioner och att beredningsgruppen består av lika många ledamöter från majoriteten som från oppositionen. Vi välkomnar också att de förtroendevalda ledamöterna nu är i majoritet. Det är likaså bra att rådets uppgifter har förtydligats genom att frasen ”rådet samordnar stadens arbete för mänskliga rättigheter” har bytts ut mot ”rådet följer och ger råd i stadens arbete för mänskliga rättigheter”.

Vi noterar också att majoriteten har strukit den tendentiösa uppräknings av möjliga kompetensområden för de sakkunniga ledamöterna, där centrala frågor som hedersvåld, antisemitism och våldsbejakande extremism saknades.

Detta visar att det förslag majoriteten lade fram för beslut i mars var förhastat och ogenomtänkt, och att vår kritik hade fog för sig. Vi har dock fortfarande betänkligheter kring rådets sammansättning och funktionssätt. Som företrädare för majoriteten själva har anført är mänskliga rättigheter ett väldigt brett arbetsfält. Ett halvdussin sakkunniga kan inte bistå med expertis inom alla frågor som rådet kommer att behandla. Detta gäller även om rådets ledamöter endast utses för ett år i taget.

Vi anser därför att MR-rådet borde ta efter den modell som rådde i det tidigare stadsmiljörådet, där expertis kallades in utefter vilka frågor som behandlades vid varje sammanträde. Det skulle ge betydligt större möjligheter att uppnå en ändamålsenlig

sammansättning, och det låter också fler experter, organisationer och perspektiv få komma till tals.

Vi hoppas vidare att rådet inte blir ett organ med syfte att torgföra majoritetens politiska åsikter, utan att det blir ett forum för seriös, evidensbaserad dialog mellan forskare, civilsamhälle, politiker och andra inblandade aktörer kring de många utmaningar som riktas mot mänskliga rättigheter i Stockholm idag.

Vi vill till sist konstatera att Stockholms stad har tydliga styrdokument avseende diskriminering (program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, riktlinjer för nämnders och styrelser jämsköldhets- och mångfaldsplaner, program för kvinnofrid m.fl.). Efterlevnaden av dessa är en fråga som åvilar kommunstyrelsen inom ramen för dess lagstadgade uppsiktsplikt. Det är ytterst angeläget att inrättandet av rådet inte medför att exekutiva organ i form av stadens nämnder och styrelser underlåter att fortsatt aktivt arbeta med efterlevnaden av dessa styrdokument.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Instruktionen för kommunstyrelsens råd för mänskliga rättigheter, enligt bilaga 1 till utlåtandet, fastställs.
2. Kommunstyrelsen ska utarbeta metod och tidsplan för nomineringsprocessen och vid behov precisera kriterierna för urval av sakkunniga.
3. Samtliga rådets ledamöter och ersättare har rätt till sammanträdesarvode med de belopp som gäller enligt Stockholms stads regler om arvoden m.m. för kommunala förtroendeuppdrag.
4. Ordföranden har rätt till årsarvode med 5 300 kronor (för år 2015).

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande under förutsättning av fullmäktiges beslut.

1. Stadsledningskontoret ska utarbeta metod och tidsplan för nomineringsprocessen och vid behov precisera kriterierna för urval av sakkunniga.

Stockholm den 3 juni 2015

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Ann-Margarethe Livh

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Regina Kevius och Dennis Wedin (alla M) och Lotta Edholm (FP) med hänvisning till Moderaternas och Folkpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Erik Slottnér (KD) med hänvisning till Moderaternas och Folkpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Kommunfullmäktige inrättade i och med budget 2015 kommunstyrelsens råd för mänskliga rättigheter. Rådet för mänskliga rättigheter ska vara ett rådgivande organ och en kunskapsresurs för kommunstyrelsens arbete inom området. Rådet ska vara en resurs för alla stadens verksamheter och samverka med nämnder och bolag. Förslag till instruktion finns i bilaga.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 maj 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Rådet föreslås bestå av 13 ledamöter och sex ersättare, varav sju ledamöter och tre ersättare är förtroendevalda och sex ledamöter och tre ersättare är särskilt sakkunniga. Rådet blir ett forum för dialog mellan civilsamhälle och stadens politiker. De sakkunniga ledamöterna representerar civilsamhällets kunskaper. Rådet är rådgivande – en kunskapsresurs. Den förslagna sammansättningen av rådet uttrycker stadens intresse för samverkan med civilsamhället.

Avsikten är att de särskilt sakkunniga ska bidra till stadens utveckling genom sina kunskaper och erfarenheter snarare än att representera ett intresse. Därför föreslås en modell där de särskilt sakkunniga ledamöterna föreslås av organisationer och institutioner men väljs utifrån sin personliga kompetens. De kan t ex vara forskare, aktiva i föreningar eller anställda på myndigheter. De får gärna ha kunskaper och erfarenheter från flera områden. De särskilt sakkunniga ledamöterna ska tillsammans representera en bred sammansättning av kunskaper och erfarenheter inom området mänskliga rättigheter såsom de skrivs fram i internationella konventioner och som Stockholms stad har anledning att utveckla arbetet med.

Organisationer och institutioner ska erbjudas att komma med förslag på personer som de anser vara lämpliga som särskilt sakkunniga ledamöter av rådet. Kommunstyrelsen utser en beredningsgrupp bestående av två representanter för majoriteten och två representanter för oppositionen som bereder valet av de särskilt sakkunniga ledamöterna. Kommunstyrelsen beslutar om tillsättningen. Stadsledningskontoret får i uppdrag att utarbeta metod och tidsplan för nomineringsprocessen och vid behov precisera kriterierna för urval av sakkunniga utifrån vad som anförs i ärendet om rådets roll och funktion. Detta arbete ska sedan ligga till grund för beredningsgruppens arbete.

Stadsledningskontoret föreslår att samtliga ledamöter och ersättare, får

sammanträdesarvode enligt Stockholms stads regler om arvoden m.m. för kommunala förtroendeuppdrag och att ordföranden får ett årsarvode om 5 300 kronor (för år 2015).

Stadsledningskontoret föreslår därmed att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta förslaget till instruktion samt de i ärendet förslagna reglerna för arvodering.